

Dílo: Paní Bovaryová (G. Flaubert)

Předmět: ČJ - rozbor děl

Přidal(a): TerkaCZ

Rozbor díla: Paní Bovaryová

Základní údaje o díle

- **Literární žánr:** román (realistický, psychologický)
- **Literární druh:** epika
- **Literární forma:** próza
- **Rok prvního vydání:** 1857
- **Překlad:** originál je ve francouzštině; přeloženo do češtiny z francouzského originálu
- **Určení čtenářům:** zájemcům o realistickou literaturu, psychologické portréty, společenskou kritiku 19. století

Téma

- Zklamání snů a ideálů v materiálním světě.
- Neuspokojené touhy a důsledky nedostatečné komunikace.
- Kritika společenských hodnot, konvencí a maloměstské společnosti.
- Osud ženy uvězněné ve svých iluzích a nenaplněných představách o štěstí.

Hlavní myšlenka

- Reality a společenská omezení zničí sny jednotlivce, pokud není schopen vyrovnat se s tím, co je skutečnost.

- Paní Bovaryová představuje tragédii člověka hledajícího štěstí mimo svou skutečnou realitu.
- Autor kritizuje naivitu a povrchnost doby, její hodnoty i morální pokrytectví.

Námět (inspirace autora)

- Gustav Flaubert byl inspirován skutečným případem ženy z normandského venkova, která vedla život podobný Emmě Bovaryové.
- Autor chtěl zdokumentovat úpadek idealismu a různé sociální tlaky, které vedou k tragédii ženy ve společnosti, jež neakceptuje její sny a touhy. Zajímala ho psychika ženy, která je uvězněna mezi očekáváními společnosti a touhou po jiném, lepším životě.

Motivační linie

- Iluze a sny, nespokojenost, nevěra, zadluženost, krása, společenské pokrytectví, nešťastné manželství, zoufalství, sebevražda.

Kompozice a struktura

- Román je členěn do tří dílů, které sledují postupný vývoj a pád hlavní postavy.
- Členění do kapitol a jednotlivých scén umožňuje sledovat jak vnější dění, tak psychologický vnitřní svět postav.
- Chronologický postup s místy retrospektiv a volných úvah.

Jazyk a styl

- Jazyk je spisovný a propracovaný, charakteristický realistickým líčením detailů a použitím literárních prostředků pro vykreslení psychiky.
- Styl je v mnoha pasážích jednoduše a přehledně věcný, jindy poetický a symbolický.
- Autor vyjadřuje atmosféru maloměstského života s ironií a kritickým odstupem.

Charakteristika postav

- **Emma Bovaryová** – hlavní postava, snílek a idealistka, toužící po romantické lásce a úniku z nudného života, slabá a tragická zároveň, postupně upadá do dluhů a zoufalství.
- **Charles Bovary** – lékař vesnického typu, prostý a laskavý muž, milující, ale nezáživný, matně chápe Emminy potřeby, jeho slabost je zklamáním v autorčiných očích.
- **Rodolphe Boulanger** – první Emmin milenec, cynický a manipulativní zemědělec, využívá Emmu k uspokojení svých potřeb bez hlubších citů.
- **Léon Dupuis** – mladý právník a druhý milenec Emmy, romantik, nesplňuje její ideály, kterými však iluze stále žijí.
- **Paní Bovaryová (matka Emmy)** – dobrosrdečná a starostlivá matka.
- **Pan Homais** – obecní lékárník, symbol maloměstských poměrů a pokrytectví.

Časoprostor

- **Místo:** Francie, menší vesnice a maloměstské prostředí.
- **Čas:** 19. století, doba po revolučních změnách, období pozdního romantismu a začátku realismu.

Stručný obsah

Život mladé Emmy Bovaryové, která se provdá za prostého lékaře Charlese, začíná ideály o vzrušujícím a krásném životě.

Po čase však realita domácího života, chudoby a neuspokojivého manželství vede Emmu k hledání štěstí mimo rodinný kruh. Svede se s bohatými muži, utrácí peníze za luxus, brzy se zadluží a nakonec propadne zoufalství a smrti.

Podrobný děj

Mladý venkovský student Charles Bovary přijíždí studovat na internát do Rouenu, kde se poprvé

setká s Emmou – dívkou z podřadné vesnické rodiny. I přesto si ji později ožení. Emma je od dětství plná snů o romantické lásce, luxurním životě a osvobození od stereotypu. Charles je jednoduchým a pracovním mužem, jehož láska a povahová prostota stačí jen zčásti naplnit Emmin svět.

Po svatbě se manželé nastěhují do maloměsta, kde Charles jako praktický lékař žije klidný život. Emma však cítí nudu a frustraci. Začíná se stýkat s bohatými přáteli, bezhlavě utrácí peníze, dává se dohromady s Rodolphem, cynickým lovcem žen, který ji beze studu využívá. Později se její iluze obrací i k mladému Léonovi, kteří spolu vedou platonický, avšak citově naplněný vztah.

Finanční problémy se stávají nezvratnými – Emma si půjčuje, zadluhuje se, lhá a manipuluje. Charles na její stav nereaguje dostatečně ostrými opatřeními. Mezitím se jejich vztah zbytečně vystavuje veřejné kritice a intrikám.

Po dlouhém období psychického i materiálního pádu Emma spáchá sebevraždu, která má v románu svůj symbolický i reálný dopad na postavy a okolí. Charles po jejím úmrtí postupně upadá do smutku a nemoci, až nakonec zemře.

Vlastní zhodnocení

Paní Bovaryová je vrcholné dílo realismu, které dokonale vykresluje katastrofu osobních ideálů a společenských omezení. Flaubertova schopnost spojit detailní popisy s hlubokými psychologickými portréty je obdivuhodná. Emma Bovaryová je komplexní a tragická hrdinka, která zosobňuje věčný konflikt mezi snem a skutečností. Román klade otázky o roli ženy ve společnosti, povaze lásky a životních iluzích, které mohou vést ke zkáze.

Dílo má značný umělecký a filozofický význam, zároveň zůstává čtivé a dramatické. Je to povinná četba pro všechny, kdo chtějí pochopit nejen literární vývoj 19. století, ale i hlubší lidské dilema.